

แผนการดำเนินงานโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ.๒๕๖๔

๑. ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้สำรวจภาวะการทำงานของประชากร หรือสำรวจแรงงานทั่วประเทศอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ในช่วงแรกทำการสำรวจปีละ ๒ รอบ และตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้นมาได้ทำการสำรวจปีละ ๓ รอบ โดยรอบที่ ๑ ทำการสำรวจในเดือนกุมภาพันธ์เป็นช่วงหน้าแล้งนอกฤดูการเกษตร รอบที่ ๒ สำรวจในเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงที่กำลังแรงงานใหม่ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน รอบที่ ๓ สำรวจในเดือนสิงหาคม เป็นช่วงฤดูการเกษตร และตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นมา ได้เพิ่มการสำรวจอีก ๑ รอบ รวมเป็น ๔ รอบ โดยทำการสำรวจในเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร ทั้งนี้เพื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลที่สะท้อนถึงภาวะการมีงานทำ การว่างงานและการประกอบกิจกรรมต่างๆ ของประชากรทั้งประเทศเป็นรายไตรมาส และต่อเนื่องครบทุกช่วงเวลาของปี

เนื่องจากความจำเป็นต้องการใช้ข้อมูล เพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายในระดับจังหวัด มีมากขึ้น สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่างเพิ่มขึ้นโดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๗ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลในระดับจังหวัดได้ โดยเสนอเฉพาะรอบการสำรวจของเดือนกุมภาพันธ์และเดือนสิงหาคมเท่านั้น การสำรวจรอบที่ ๔ ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งจัดทำเป็นครั้งแรกได้เสนอผลในระดับจังหวัดด้วยและตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา ผลการสำรวจทั้ง ๔ รอบได้เสนอผลในระดับจังหวัด

หลังจากเกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจกลางปี ๒๕๔๐ ความต้องการใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนและกำหนดนโยบายด้านแรงงานมีมากขึ้นและเร่งด่วนขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงได้เริ่มดำเนินการสำรวจเป็นรายเดือนแล้วนำข้อมูล ๓ เดือนรวมกันเพื่อเสนอข้อมูลเป็นรายไตรมาส โดยข้อมูลที่สำคัญสามารถนำเสนอในระดับจังหวัดสำหรับข้อมูลของเดือนที่ตรงกับรอบการสำรวจเดิม คือข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ พฤษภาคม และ สิงหาคม ได้จัดทำสรุปผลการสำรวจเฉพาะข้อมูลที่สำคัญเพื่อสามารถเปรียบเทียบกับข้อมูลแต่ละรอบของปีที่ผ่านมาได้ และการสำรวจตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๔๔ เป็นต้นมา สามารถนำเสนอผลของการสำรวจเป็นรายเดือนทุกเดือนโดยสามารถเสนอผลในระดับภาคเท่านั้นเนื่องจากตัวอย่างไม่มากพอที่จะนำเสนอในระดับย่อยกว่านี้ และในขณะเดียวกันได้มีการปรับอายุผู้อยู่ในกำลังแรงงานจาก ๑๓ ปีขึ้นไปเป็น ๑๕ ปีขึ้นไป เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายการใช้แรงงานเด็ก ปรับปรุงการจัดจำแนกประเภทของอาชีพ อุตสาหกรรมและสถานภาพการทำงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในปัจจุบันเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลกันได้ ปรับเขตการปกครองจากเดิมเขตสุขาภิบาลถูกนำเสนอรวมเป็นนอกเขตเทศบาล มารวมเป็นในเขตเทศบาล เนื่องจากพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและลักษณะต่าง ๆ ของกำลังแรงงานของประเทศ สำหรับทำการประมาณการจำนวนและคุณลักษณะของกำลังแรงงานในระดับประเทศ และระดับภูมิภาค ซึ่งข้อมูลสถิติที่สำคัญได้จากการสำรวจ มีดังนี้

๑) จำนวนประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำแนกกำลังแรงงาน ได้แก่ ผู้รอดูกาล ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน

๒) ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จำแนกตามลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาที่สำเร็จ สถานภาพสมรส อาชีพ อุตสาหกรรม สถานภาพการทำงาน เป็นต้น

๓) จำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตามลักษณะการทำงานที่น่าสนใจ เช่น ประเภทอุตสาหกรรม ชั่วโมงทำงาน การทำงานต่ำกว่าระดับ (ด้านเวลา) ค่าจ้าง และผลประโยชน์อื่นๆ ที่ได้จากการทำงานของลูกจ้าง เป็นต้น

๔) จำนวนผู้ว่างงาน จำแนกตามลักษณะบางประการที่น่าสนใจ เช่น ประสบการณ์การทำงาน (เคยทำงาน/ไม่เคยทำงาน) ระยะเวลาที่ว่างงาน งานที่ทำครั้งสุดท้าย เป็นต้น

๓. ประโยชน์

๑) ใช้ในการวางแผนพัฒนากำลังแรงงาน

๑.๑) ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวัดอุปทานของแรงงาน การเข้าสู่กำลังแรงงาน รวมไปถึงการเพิ่มของกระบวนการผลิต โดยการพัฒนากำลังแรงงานที่ว่างงาน หรือที่ยังทำงานต่ำกว่าระดับให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

๑.๒) ใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนและประเมินนโยบายของรัฐบาล ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจ้างงาน

๑.๓) ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจที่ต่อเนื่องกันในแต่ละช่วงเวลา สามารถชี้ให้เห็นทิศทางและแนวโน้ม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานและภาวะการจ้างงาน

๒) ใช้เป็นตัวชี้วัดภาวะทางเศรษฐกิจในระดับมหภาค

๒.๑) ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อแสดงขนาดและโครงสร้างของกำลังแรงงานของประเทศ

๒.๒) ใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลทางเศรษฐกิจอื่น สามารถนำไปใช้ในการประเมินและวิเคราะห์ด้านนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศในระดับมหภาคได้

๒.๓) ข้อมูลในเรื่องอัตราการไม่มีงานทำใช้เป็นดัชนีชี้วัดสมรรถภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

๓) ด้านอื่นๆ

๓.๑) ใช้ประกอบในการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และโครงสร้างของรายได้ในแต่ละสาขาอาชีพ

๓.๒) ใช้ในการวิเคราะห์วิจัยในด้านต่าง ๆ เช่น สามารถใช้ในการอธิบายความเจริญทางเศรษฐกิจในอดีตที่ผ่านมา การศึกษาทางด้านประชากรที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม ในด้านขนาดและองค์ประกอบของกำลังแรงงาน เป็นต้น

๓.๓) ใช้ในการประมาณการกำลังแรงงาน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนด้านเศรษฐกิจและสังคม การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร ตามลำดับ